

Asia: VN/17877/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista

Lausunnonantajan lausunto

Toimivaltaisen viranomaisen (Ruokavirasto) nimeäminen (2 §)

Ruokaviraston nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi on perusteltua. Ruokaviraston resursseja on leikattu ja näiden uusien tehtävien myötä Ruokaviraston muut oleelliset tehtävät eivät saa vaarantua. Metsäkatoasetuksen toimeenpanoon ja valvontaan liittyviin tehtäviin tulee kohdistaa uusia resursseja, jotta esitetyt toimivaltaisen viranomaisen tehtävät pystytään suorittamaan tasalaatuisesti ja lain edellyttämässä ajassa.

Valvonta ja tarkastukset (4-13 §)

Useiden eri tahojen tehdessä tarkastuksia, tulee tarkastusten yhtenäinen toteutustapa ja laatu taata, jotta toimijat ja kauppa käyvät eivät joudu eriarvoiseen asemaan. Tarkastusten kriteerit tulee määrittellä tarkasti. Tasavertainen ja yhdenmukainen kohtelu on taattava kaikissa tilanteissa.

Lähtökohtaisesti tarkastukset tulisi tehdä ennalta ilmoittaen, jotta varmistetaan tarkastusten sujuvuus ja vaadittavien henkilöiden läsnäolo tarkastuksen aikana tarkastettavan yrityksen puolelta. Tarkastukset sitovat aina yrityksen resursseja.

Perustellut huolenaiheet (14 §)

Huolenaiheet tulee vastaanottaa kirjallisesti. Laissa on kerrottava täsmällisesti, mitä huolenaiheilmoitukseen on vähintään kirjattava. Esitetyt käsittelyajat ovat haastavia, mikäli epäilyn kohteena on elintarvikkeita. Helposti pilaantuvat elintarvikkeet ovat jo esitetyn käsittelyajan puitteissakin epäkurantteja. Tulisi siis tarkemmin määrittää, mitä huolenaiheilmoituksen kohteena olevalle tavaraerälle tapahtuu huolenaiheilmoituksen tutkinnan aikana ennen päätöksen valmistumista.

Hallinnolliset seuraamukset (15-19 §)

Ruokavirastolle on taattava riittävät resurssit, jotta lakiluonnoksessa esitettyihin vasteaikoihin päästään esimerkiksi keskeytysmääräyksen perumisessa. Korjausmääräysten tulee olla yksiselitteisiä ja korjausmääräys tulee antaa ennen kieltoa ja uhkasakkoa.

Rikkomusmaksu ja hallinnollinen seuraamusmaksu (20-24 §)

-

Määräaikainen sulkeminen hankintojen ja julkisen rahoituksen ulkopuolelle (25 §)

Tulisi määritellä tarkemmin, mitä sulkeminen julkisten hankintojen ja julkisen rahoituksen ulkopuolelle koskee. Lisäksi epäselväksi jää, seuraako sulkeminen hankintojen ja rahoituksen ulkopuolelle aina automaattisesti, jos seuraamusmaksu määrätään.

Erinäiset säännökset ja voimaantulo (26-31 §)

Lain EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista voimaantuloa tulisi pidentää siten, että Metsäkatoasetuksen avoimet asiat (mm. tulkinnat, maiden riskiluokitus, tietojärjestelmät ja rajapinnat) ovat valmistuneet ja toimijoilla olisi näiden jälkeen riittävästi aikaa valmistautua vaatimusten täyttämiseen esimerkiksi järjestelmien ja testauksen osalta. Voimaantulon tulisi olla linjassa myös muiden maiden toimeenpanon kanssa.

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Ruokaketjussa pienten ja keskisuurten yritysten on vaikea vastata asetuksen vaatimaan huolellisuusveloitteeseen ja sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia koko ketjuun. Pienille ja keskisuurille yrityksille hallinnollinen taakka sekä järjestelmätarpeet ovat hyvinkin merkittävä kustannuserä ja se voi vaarantaa pk-yrityksen toiminnan.

Huomioitavaa on myös, että mikäli pienempi toimija ei ole asetuksessa myönnetyn poikkeuksen mukaisesti tehnyt asianmukaista huolellisuutta koskevaa vakuutusta (DD-vakuutus) tai ei ole sitä edellä mainituista syistä johtuen kykenevä toimittamaan suurelle kauppaa käyvälle tai muulle suurelle toimijalle, voi se vaikuttaa kotimaisen raaka-aineen saantiin ja pk-toimijoiden tuotteiden pääsyyn markkinoille.

Muita huomioita

-

Auvinen Anna-Kaisa
Valio Oy